herpy

GEKKOER

Aeluroscalabotes felinus

Aeluroscalabotes felinus er en sky, rødbrun klatrer fra de fuktige skogene i Sørøst-Asia, som ferdes i greinene om natten og sover sammenrullet med halen rundt kroppen. Den er den eneste arten i sin slekt, må ha det kjølig og fuktig og er vanskelig å holde, så den passer for den erfarne holderen.

Familie: Eublepharidae Engelsk: Cat gecko Tidligere navn: *Pentadactylus felinus; Aelurosaurus felinus* Publisert 15. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**10-18 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**8-12 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog og fjellskog**
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**45 × 30 × 45 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**20-26 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**65-90 %**
UVB	**Valgfritt**
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Inkubasjon	**60-75 dager** ved 24-26 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Aeluroscalabotes felinus er en lett bygd, langhalet gekko i en varm kaffebrun til rustrød farge, ofte med hvite flekker og en svak stripe eller brune tegninger langs ryggen. Undersiden av strupen er hvit, og hvitt kan fortsette ned over buken. Den har loddrette pupiller og velutviklede øyelokk, som er et kjennetegn for familien øyelokksgekkoer. Den mangler de brede heftelamellene som mange andre gekkoer har, men tærne har små, inntrekkbare klør og kan gripe rundt greinene, nesten som en hånd. Halen er gripende og brukes som et femte lem når dyret krabber rundt i kratt og lav skog.

Artsnavnet *felinus* betyr kattaktig (av latin *felis*, katt) og henspiller på det kattaktige ansiktet til dyret. Når den sover, ruller den seg sammen med halen rundt kroppen. Arten ble beskrevet av Albert Günther i 1864 etter et dyr fra Singapore og er den eneste arten i slekten *Aeluroscalabotes*. To underarter er anerkjent: *A. f. felinus* og *A. f. multituberculatus* fra Sula-øyene i Indonesia. Den regnes som en av de mest opprinnelige gekkoene og ligner i kroppsbygning på de få fossilene av tidlige gekkoer.

Hunnene er større enn hannene. Hunnene kan trolig bli opptil 18 cm, mens hannene typisk blir opptil omtrent 10 cm. Det er uklart om målene er med eller uten hale, så tallene i faktaboksen er omtrentlige. Vekt og levetid er ikke dokumentert, og faktaboksens 8-12 år er et anslag.

Arten er sky og stressfølsom og kommer sjelden fram mens det er lys. Viltfangede dyr har ofte mange parasitter, og avl i fangenskap regnes som vanskelig. Den er derfor ingen nybegynnerart, og ganske få har egne erfaringer med den.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Utbredelse og leveområde

Aeluroscalabotes felinus finnes i Sørøst-Asia, mest på Malaysiahalvøya og på Borneo. Arten er angitt fra Malaysia (halvøya og Sarawak), Indonesia (Borneo, Sumatra og Sula-øyene), Singapore, det sørlige Thailand og, etter en enkelt henvisning, det sørlige Vietnam. Arten finnes muligens også i Kambodsja, men det er ikke bekreftet.

De registrerte funnene fordeler seg nesten utelukkende på Malaysia (omtrent 475 av 561), med noen få fra Thailand, Indonesia, Singapore og Brunei. Typelokalitetene er Singapore og Borneo. Underarten *multituberculatus* er kjent fra Sanana på Sula-øyene.Arten er ikke vanlig noe sted i utbredelsesområdet.

> **Naturlig utbredelse:** Malaysia, Indonesia, Thailand, Singapore og Brunei.

LEVEOMRÅDE

Aeluroscalabotes felinus er halvt trelevende og foretrekker kjølig, fuktig fjellregnskog, men den finnes også i lavere liggende skog med rennende vann, for eksempel langs bekker og små elver. Den er utelukkende nattaktiv og lever av mange slags små insekter og andre leddyr.

Klimaet i fjellskogen er mildt og fuktig hele året. Til terrariet regner man med temperaturer fra omtrent 18 til 28 °C og høy luftfuktighet, men det finnes nesten ingen målinger fra dyrenes egne leveområder. Hvor mye temperaturen svinger over året, og hvilke høyder arten nøyaktig lever i, er ikke dokumentert.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

Stell

TERRARIET

Hold dyrene enkeltvis, i et terrarium av glass eller plast. Et voksent dyr klarer seg i et lite terrarium på omtrent 40 liter. Fordi *Aeluroscalabotes felinus* er halvt trelevende og elsker å klatre, er minst 45 × 30 × 45 cm (lengde × bredde × høyde) og gjerne mer et bedre utgangspunkt. Målet er et anslag, ikke et dokumentert krav.

Som bunnsubstrat brukes orkidébark eller lignende skånsom barkflis blandet med ren jord, som holder på fuktigheten. Gi skjul av korkrør og korkbark, tynne greiner i ulike høyder og levende eller kunstige planter, slik at dyret kan krype i dekning. Alt i terrariet må være ugiftig.

Arten er sky, så terrariet bør stå rolig, og dyret må ha mange skjul. Regn med en tilvenningsperiode på fire til seks uker for nykjøpte dyr, der de må ha mest mulig ro.

TEMPERATUR

Temperaturen skal ligge mellom 18 og 28 °C. Et rimelig anslag er derfor 20-26 °C om dagen og 18-22 °C om natten, men de nøyaktige tallene er ikke undersøkt grundig. Det oppgis ingen hotspot, og arten tåler ikke varme.

Aeluroscalabotes felinus kommer fra kjølig fjellskog og blir lett stresset. Hold den derfor unna sørvendte vinduer og varme rom, og sørg for at temperaturen aldri kommer over 28 °C. Bruk et digitalt termometer, og les av både øverst og nederst i terrariet. Hvis stuen er for kald om vinteren, kan en svak, termostatstyrt varmekilde brukes. Er den for varm om sommeren, må dyret flyttes til et kjøligere rom.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Fuktighet er avgjørende. Daglig spraying er ufravikelig, for dyrene får mange helseproblemer hvis fuktigheten er for lav. Luftfuktigheten skal ligge omtrent 65-82 %, og kortvarig opptil 90 %. Det er ikke undersøkt hva som er best for *Aeluroscalabotes felinus*, så tallene er veiledende.

Spray terrariet hver dag, men la det ikke bli ved med å være vått. Planter, bark og bunn må kunne tørke litt mellom hver gang, ellers kommer det mugg. Sett fram en liten skål med friskt vann til voksne dyr. Bruk filtrert vann eller vann fra omvendt osmose (RO), for nyreproblemer hos arten er blant annet satt i sammenheng med vannet. Et kombinert hygrometer og termometer er praktisk, og en automatisk forstøver kan hjelpe hvis ventilasjonen er god.

LYS OG UVB

Det finnes ingen dokumenterte anbefalinger om UVB til *Aeluroscalabotes felinus*. Den er utelukkende nattaktiv og sover i skjul om dagen, så UVB-behovet er trolig lavt, men det er ikke undersøkt. Et svakt, skyggefullt UVB-lys kan være en forsiktig mulighet, men det er ikke dokumentert.

Bruk vanlig dagslys med 10-12 timers lys og tilsvarende mørke om natten, styrt av en tidsbryter. Unngå sterke spotlamper, som varmer for mye og tørker ut luften. Terrariet må ha mange skyggefulle skjul, slik at dyret kan komme seg bort fra lyset.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Aeluroscalabotes felinus lever av små insekter og andre leddyr. Fôr annenhver dag i svært små mengder, to til fire små byttedyr per dyr. Gode valg er små sirisker, små kakerlakker, møll og andre små insekter som høyst er så store som avstanden mellom øynene på dyret.

Pudre insektene lett med kalk og et multivitamin, men vitaminer må brukes med omtanke, høyst hver tredje fôring, fordi for mye tilskudd mistenkes å gi nyreproblemer. Presise doseringer til arten er ikke dokumentert. Gi insektene godt fôr i et par dager før de gis videre.

Halen er fettlageret til dyret. En fyldig hale tyder på god hold, og en tynn hale er et alvorlig faresignal, særlig hos nykjøpte dyr. Vei og noter hvor mye dyret spiser.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Aeluroscalabotes felinus er sky, tilbaketrukket og stressfølsom, og den er ikke et dyr man skal håndtere. Hold den enkeltvis. Parhold er bare til avl og bør først prøves når dyrene har falt til ro etter fire til seks uker.

Om dagen ligger den sammenrullet med halen rundt kroppen og blir først aktiv etter mørkets frembrudd. Da klatrer den rundt i greinene og bruker både grepet på tærne og halen. Møt den med ro. Unngå å bære den rundt, ta tak i halen eller flytte rundt på innredningen, og la den ha mange skjul.

Fordi arten sjelden holdes, er atferden i fangenskap dårlig beskrevet. Følg derfor godt med på dyret, og noter hva det gjør.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hunnene av *Aeluroscalabotes felinus* er større enn hannene, og bare hannene har porer foran kloakken. Kjønnsbestemmelse krever likevel et trent øye. Når dyrene blir kjønnsmodne, og hvor store de må være til avl, er ikke dokumentert.

PARRING

Det finnes nesten ingen dokumenterte opplysninger om paring hos *Aeluroscalabotes felinus*. Avl i fangenskap beskrives som vanskelig. Dyrene må først settes sammen når de har falt til ro, og bare med avl for øye. Om arten krever en kjøligere hvileperiode om vinteren, og hvordan paringen foregår, er ikke beskrevet.

Følg med på dyrene hele tiden, og ta hannen ut hvis hunnen virker stresset eller biter hannen. Kontakt en erfaren holder av arten eller en forening hvis du vurderer å avle.

EGGLEGGING OG KULL

Kullstørrelsen er ikke dokumentert for *Aeluroscalabotes felinus*. Tallene i faktaboksen er lånt fra beslektede øyelokksgekkoer, som legger ett til to egg om gangen, og må ses som et anslag. Det er ikke undersøkt hvor mange kull en hunn legger i året, så feltet er tomt.

Hunnen legger egg, men om hun graver dem ned, eller om hun velger et spesielt sted, er ikke kjent. Gi henne ro og et dypt, fuktig lag bunnsubstrat eller en eggleggingskasse, og kontroller regelmessig om det ligger egg.

INKUBASJON

Inkubasjonen er ikke dokumentert for *Aeluroscalabotes felinus*. Tallene i faktaboksen er lånt fra *Goniurosaurus hainanensis*, som tilhører samme familie, og er bare en pekepinn: 24-26 °C og 60-75 dager.

Legg eggene i et fuktig, ikke vått substrat som perlitt eller vermikulitt, og unngå å dreie dem. Hold øye med temperaturen med et termometer, og bruk en rugemaskin som kan holde jevn varme. Skriv alt ned, slik at erfaringene kan brukes av andre holdere.

OPPDRETT AV UNGER

Det er ikke dokumentert noe om oppdrett av unger av *Aeluroscalabotes felinus*, fordi avl sjelden lykkes i fangenskap. Hold ungene enkeltvis i et lite, fuktig terrarium med skjul og spray daglig. Tilby de minste insektene, for eksempel bananfluer og små sirisker, og vei dem jevnlig. Del dem opp hvis én vokser saktere enn de andre, og kontakt en veterinær med krypdyrerfaring hvis dyrene ikke spiser.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

Helse og vanlige feil

Aeluroscalabotes felinus er stressfølsom, og viltfangede dyr har ofte mange parasitter. Dette bør du være oppmerksom på:

- Tynne, avmagrede dyr, særlig nykjøpte. En fyldig hale er det beste tegnet på god helse.
- Parasitter hos dyr fra naturen. Kjøp bare dyr som er oppdrettet, og få en avføringsprøve undersøkt hos en veterinær.
- For lav luftfuktighet, som gir mange helseproblemer.
- Nyreproblemer, som mistenkes å komme av dårlig vann eller for mye vitamintilskudd. Bruk filtrert vann, og tilsett bare lite vitamin.
- For høy temperatur, som gir stress. Hold temperaturen under 28 °C.

Kontakt veterinær med erfaring på krypdyr hvis dyret går ned i vekt, nekter å spise eller virker sløvt. Det finnes nesten ingen undersøkelser av sykdommer hos arten.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.